

stuk **1970** (2012-2013) – Nr. 2
ingediend op 11 april 2013 (2012-2013)

Voorstel van resolutie

van de heren Sas van Rouveroy en Dirk de Kort, mevrouw Lies Jans,
de heren Steve D'Hulster en Marino Keulen en de dames Griet Smaers en
Annick De Ridder

betreffende het plaatsen van calamiteitenschermen met
het oog op het beperken van kijkfiles bij zware ongevallen
op autosnelwegen

Voorstel van resolutie

van de heren Peter Reekmans en Lode Vereeck

betreffende de optimalisering
van het incidentenmanagement bij ongevallen
op autosnel- en ringwegen in Vlaanderen
en het gebruik van calamiteitenschermen

Verslag

namens de Commissie voor Mobiliteit en Openbare Werken
uitgebracht door de heer Jan Penris

*Samenstelling van de commissie:**Voorzitter:* de heer Jan Peumans.*Vaste leden:*

mevrouw Karin Brouwers, de heer Dirk de Kort, de dames Els Kindt, Griet Smaers;
de heren Pieter Huybrechts, Jan Penris, mevrouw Marleen Van den Eynde;
de heren Filip Anthuenis, Marino Keulen;
de heren Steve D'Hulster, Jan Roegiers;
mevrouw Lies Jans, de heer Jan Peumans;
de heer Peter Reekmans;
de heer Björn Rzoska.

Plaatsvervangers:

mevrouw Caroline Bastiaens, de heren Ward Kennes, Johan Sauwens, Marc Van de Vijver;
mevrouw Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, de heer Johan Deckmyn, mevrouw Katleen Martens;
de dames Annick De Ridder, Lydia Peeters;
mevrouw Michèle Hostekint, de heer Bart Martens;
de heer Bart De Wever, mevrouw Tine Eerlingen;
de heer Lode Vereeck;
de heer Dirk Peeters.

Stukken in het dossier:

1970 (2012-2013) – Nr. 1: Voorstel van resolutie**1264** (2011-2012) – Nr. 1: Voorstel van resolutie

De Commissie voor Mobiliteit en Openbare Werken behandelde op 28 maart 2013 het voorstel van resolutie van de heren Sas van Rouveroy en Dirk de Kort, mevrouw Lies Jans, de heren Steve D'Hulster en Marino Keulen en de dames Griet Smaers en Annick De Ridder betreffende het plaatsen van calamiteitenschermen met het oog op het beperken van kijkfiles bij zware ongevallen op autosnelwegen (*Parl. St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 1970/1).

Eerder, op 20 oktober 2011, besprak de commissie al het voorstel van resolutie van de heren Sas van Rouveroy en Marino Keulen en mevrouw Annick De Ridder betreffende het plaatsen van calamiteitenschermen met het oog op het beperken van kijkfiles bij zware ongevallen op autosnelwegen (*Parl. St.* VI.Parl. 2010-11, nr. 1178/1). De bespreking werd toen opgeschort na aankondiging van een voorstel dat door meer politieke fracties zou worden gedragen. Het voorstel van de heren Sas van Rouveroy en Marino Keulen en mevrouw Annick De Ridder is opnieuw geagendeerd op 28 maart 2013 en werd ingetrokken op 17 april.

Een ander voorstel van resolutie over hetzelfde onderwerp, het voorstel van resolutie van de heren Peter Reekmans en Lode Vereeck betreffende de optimalisering van het incidentmanagement bij ongevallen op autosnel- en ringwegen in Vlaanderen en het gebruik van calamiteitenschermen (*Parl. St.* VI.Parl. 2011-12, nr. 1264/1) is ook in behandeling genomen op 28 maart 2013 en werd in samenhang behandeld met het voorstel van resolutie van de heren Sas van Rouveroy en Dirk de Kort, mevrouw Lies Jans, de heren Steve D'Hulster en Marino Keulen en de dames Griet Smaers en Annick De Ridder. Door de goedkeuring van dat laatste voorstel wordt het voorstel van de heren Peter Reekmans en Lode Vereeck als verworpen beschouwd (Regl., art. 61, 1, j°, en 77, 2).

1. Het standpunt van mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken

In diezelfde commissievergadering van 28 maart 2013 deed mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, in haar antwoord op een vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde over het uitblijven van maatregelen voor de aanpak van files, een uitspraak over calamiteitenschermen (*Hand.* VI.Parl. 2012-13, C-169 – OPE15, p. 24). De heer Jan Penris, verslaggever, vroeg om die uitspraak op te mogen nemen in zijn verslag van de bespreking van het voorstel van resolutie. De minister en de commissie stemden daarmee in.

Minister *Hilde Crevits* vindt het goed dat er calamiteitenschermen worden geplaatst in sommige gevallen. Bij heel complexe ongevallen moet men toch soms de volledige site kunnen gebruiken. Zij vindt het echter vreemd dat sommigen zeggen dat het Agentschap Wegen en Verkeer (AWV) dat zou moeten doen. En die discussie is nu aan de gang: wie moet die schermen plaatsen en wie moet beslissen of ze er moeten komen in een concreet geval? Er zijn zoveel diensten die ter plaatse komen bij een ongeval, zoals Civiele Bescherming, brandweer enzovoort. En dan zou het AWV daar nog eens tussen moeten rijden zonder zwaailicht om calamiteitenschermen te plaatsen. De minister vindt dat niet kunnen. Zij wil daar gerust over discussiëren, maar zij vindt het een nogal vreemde veronderstelling dat nog eens een extra partner, het AWV, zich tussen dat verkeer zou moeten begeven. Er zijn veel mogelijkheden, maar zij vindt niet dat het AWV dat op zich moet nemen. Dat is haar persoonlijke mening. Maar er woedt dus een discussie, ook met de federale diensten, wie verantwoordelijk moet zijn voor calamiteitenschermen.

De minister erkent dat calamiteitenschermen nuttig kunnen zijn. Bij een zwaar ongeval worden die schermen geplaatst om zwaargewonden af te schermen. Zij wijst er evenwel op dat kijkfiles door vanalles worden veroorzaakt. En er zijn ook incidenten op snelwegen waar kijschermen belemmerend zijn en waar ze niet bevorderlijk zijn om de site snel vrij te maken.

2. Toelichting

De heer *Sas van Rouveroy* licht het voorstel van resolutie toe. Hij herinnert aan zijn eerste voorstel van resolutie, waarvan de behandeling in afwachting van een standpunt van de meerderheid on hold werd gezet. De meerderheid is inmiddels met Open Vld tot gemeld gemeenschappelijk voorstel van resolutie gekomen.

De spreker houdt zich voor zijn toelichting bij de tekst van het gedrukte stuk¹. Verkeersongevallen trekken soms de aandacht van andere weggebruikers. De meeste bestuurders van voertuigen ontkomen niet aan de natuurlijke drang om te kijken naar andermans ellende en ongevallen op andere banen. Kijkfiles en gevaarlijke situaties kunnen daarvan het gevolg zijn. Wanneer men omkijkt naar een verkeersongeval en daardoor niet goed op een voorligger let, ontstaan echter nieuwe grote risico's. De hulpdiensten hebben al onderling afspraken gemaakt om het gebruik van zwaailichten, om de veiligheid van de site te waarborgen, tot het noodzakelijke te beperken. Voor de veiligheid en de doorstroming van het verkeer kan het nuttig zijn dat bij het afhandelen van incidenten op autosnelwegen schermen worden gebruikt. Een calamiteitenscherm ontnemt het verkeer op de andere rijbaan en op eventuele naastliggende rijstroken het zicht op het incident.

In Nederland en in het Verenigd Koninkrijk worden al verschillende systemen van calamiteitenschermen toegepast. Uit praktijkervaring in Nederland blijkt dat een scherm kan worden ingezet bij elk incident op het hoofdwegennet waarvan de afhandeling minimaal twee uur duurt. Daarbij wordt ook de aanrijdtijd voor de wegininspecteur, die moet bepalen of het scherm wordt geplaatst, en de aanrijdtijd voor het scherm in rekening gebracht.

De minister vroeg al wie deze inspecteur zou moeten zijn. De heer van Rouveroy begrijpt de zorgen van AWW en van de minister. Welke dienst ter plaatse moet komen, moet nog worden onderzocht.

Ook TU Delft (Technische Universiteit) heeft al onderzoek verricht naar het fenomeen van de kijkfiles. Uit dat onderzoek bleek dat de kijkfiles aan de andere kant van de weg net zo funest zijn voor de wegcapaciteit als het ongeluk zelf. De reductie in wegcapaciteit is aan beide kanten van de vangrail dus even groot.

Deze schermen hebben als effect dat ze kijkfiles kunnen voorkomen, die anders de doorstroming zouden hinderen, en het risico op vervolgongevallen zouden vergroten én dat ze gevaarstelling voorkomen. Stilstaand verkeer is veel gevaarlijker dan rijdend verkeer, omdat mensen soms uitstappen.

Als op strategische punten in heel Vlaanderen schermen klaarstaan, kunnen ze snel worden ingezet. Na het plaatsen van een scherm lost de kijkfile binnen afzienbare tijd op.

Ook een uitgestelde berging kan worden overwogen. Bijvoorbeeld wanneer een ongeval in of vlak voor de spits gebeurt, kan het voor de veiligheid en voor de doorstroming beter zijn om op een later, rustiger tijdstip te bergen, mits de omstandigheden dat toelaten. Om kijkfiles te voorkomen, moeten bij een dergelijke uitgestelde berging calamiteitenschermen worden geplaatst.

¹ De heer *Sas van Rouveroy* opent een paranthese over het gebruik van een deels schriftelijke behandeling bij de werkzaamheden van de commissies en hun verslaggeving. Het zou moeten kunnen dat een spreker verwijst naar een tekst en dat die tekst wordt opgenomen in een verslag zonder dat het commissielid hem heeft afgelezen. Dat zou zelfs moeten kunnen in Handelingen, als de commissie daartoe toestemming geeft. Hij heeft dat standpunt al te berde gebracht in het Uitgebreid Bureau van het Vlaams Parlement. De heer *Dirk de Kort*, waarnemend commissievoorzitter sluit zich daarbij aan. Ook de heren *Jan Penris*, *Björn Rzoska* en *Jan Roegiers* steunen de suggestie.

Gezien de hoge maatschappelijke kost van files moet de investering in schermen en het plaatsen van de schermen hiertegen ernstig worden afgewogen.

Het Vlaams Parlement vraagt de Vlaamse Regering derhalve:

- 1° onderzoek te voeren naar de haalbaarheid en de mogelijke locatiezones voor het plaatsen van calamiteitenschermen in Vlaanderen;
- 2° op basis van deze resultaten na te gaan hoe en waar een proefproject kan worden uitgewerkt.

3. Bespreking

De CD&V-fractie vindt de samenwerking belangrijk om te kunnen komen tot een proefproject waarbij extra kennis kan worden vergaard betreffende het gebruik van de calamiteitenschermen, aldus mevrouw *Caroline Bastiaens*. Haar fractie wil dat een integrale aanpak van het incidentmanagement vorm krijgt en steunt daarom dit voorstel van resolutie.

De heer *Jan Penris* deelt het standpunt van de minister over het aanvoeren van de schermen. Wie gaat dat doen? De diensten van de minister moeten niet belast worden met dit extra werk. Het lijkt een opdracht voor de hulpdiensten.

Het nieuwe voorstel van decreet is meerderheidsoverschrijdend, stelt de spreker vast. Hij betreurt het evenwel dat zijn partij noch Groen gevraagd werden om hun handtekening onder de resolutie te plaatsen. Inhoudelijk is hij het eens met het voorstel.

De heer *Björn Rzoska* kan zich inhoudelijk vinden in het voorliggende voorstel. Hij gaat ervan uit dat het om praktische redenen is dat de handtekening van Groen niet werd gevraagd. Zijn fractie zal het met de meerderheid uitgewerkte voorstel steunen.

Ook de heer *Jan Roegiers* is het eens met het voorstel van resolutie. Hij is van oordeel dat niet alle voorstellen van de oppositie per definitie moeten worden verworpen. Iedereen komt op zijn beurt wel eens in de oppositie terecht. De behandeling van het voorstel had vlotter kunnen verlopen. In dat geval was er nu misschien al een proefproject lopende. Zijn fractie zal het voorstel van resolutie steunen.

Mevrouw *Lies Jans* vindt het uitstekend dat goede voorstellen van resolutie gezamenlijk kunnen worden bekeken over de grenzen van meerderheid en oppositie. De visies zijn nu op eenzelfde lijn gekomen. Zij is blij dat ook de andere oppositiepartijen zich aansluiten.

4. Stemming

Het voorstel van resolutie van de heren Sas van Rouveroy en Dirk de Kort, mevrouw Lies Jans, de heren Steve D'Hulster en Marino Keulen en de dames Griet Smaers en Annick De Ridder betreffende het plaatsen van calamiteitenschermen met het oog op het beperken van kijkfiles bij zware ongevallen op autosnelwegen wordt unaniem aangenomen met 12 stemmen.

Dirk DE KORT,
waarnemend voorzitter

Jan PENRIS,
verslaggever